

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 12. juni 2019

Sag 23/2019

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Michael Harms, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Glostrup den 31. maj 2017 og af Østre Landsrets 22. afdeling den 9. oktober 2018.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Michael Rekling, Jan Schans Christensen, Lars Apostoli og Kristian Korfits Nielsen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om formildelse og om frifindelse i forhold 2 og 3 og i de dele af forhold 1 og 4, hvor der alene er sket domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser begået ved selvstændige episoder.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse, dog således at T frifindes i forhold 2 og 3 og i de dele af forhold 1 og 4, hvor der alene er sket domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 232 begået ved selvstændige episoder.

T har endvidere nedlagt påstand om frifindelse for de forurettede F1 og F2s krav om tortgodtgørelse. Han har ikke bestridt, at der som sket ved landsrettens afgørelse tilkendes F3 tortgodtgørelse på 50.000 kr. og F4 tortgodtgørelse på 30.000 kr.

De forurettede F1 og F2 har hver især påstået stadfæstelse under forudsætning af, at T dømmes i henholdsvis forhold 2 og 3.

De forurettede F3 og F4 har hver især nedlagt påstand om stadfæstelse.

Anbringender

T har anført navnlig, at der er indtrådt forældelse i forhold 2 og 3. Forældelsesfristen for overtrædelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser er 5 år, jf. lovens § 93, stk. 1, nr. 2. Fristen skulle frem til 2013-ændringen af straffeloven regnes fra den dag, da den strafbare virksomhed ophørte, jf. § 94, stk. 1. Dermed indtrådte der forældelse i henholdsvis 2010 (forhold 3) og 2011 (forhold 2). Han skal derfor frifindes i disse forhold.

Der er af samme grund indtrådt forældelse af de dele af forhold 1 og 4, hvor der alene er sket domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 232 begået ved selvstændige episoder. Her indtrådte forældelse i 2011 (forhold 4) og 2012 (forhold 1), og han skal derfor også frifindes for disse selvstændige blufærdighedskrænkelser.

Ved strafudmålingen må det tillægges formildende betydning, at der i det nævnte omfang skal ske frifindelse for blufærdighedskrænkelser. Disse overtrædelser er indgået i den vurdering, der førte til, at såvel byret som landsret nåede frem til en straf på 1 år og 6 måneders fængsel. Det må endvidere tillægges formildende betydning, at de forhold, der ikke er forældet, er begået i perioden 2005-2007 og således ligger langt tilbage i tiden, jf. straffelovens § 82, nr. 14, og at der har været tale om lang sagsbehandlingstid, jf. § 82, nr. 13. Desuden må der tages hensyn til, at han ikke tidligere er straffet af betydning for sagen. En samlet bedømmelse af sagens omstændigheder, herunder hans gode personlige forhold og omstændighederne omkring gerningerne i forhold 1 og 4, bør føre til formildelse, således at straffen nedsættes og gøres delvist betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Da der skal ske frifindelse for strafansvar i forhold 2 og 3, skal der ske frifindelse for de forurettede F1 og F2s krav om tortgodtgørelse.

Anklagemyndigheden har tilsluttet sig, at der er indtrådt forældelse i forhold 2 og 3 og i de dele af forhold 1 og 4, hvor der alene er sket domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 232 begået ved selvstændige episoder.

Anklagemyndigheden har i den forbindelse anført, at den nugældende bestemmelse i straffelovens § 94, stk. 4, 1. pkt., hvorefter forældelsesfristen ved overtrædelse af § 232 begået over for et barn under 15 år tidligst regnes fra den dag, den forurettede fylder 21 år, ikke finder anvendelse i denne sag. Bestemmelsen blev indsat i straffeloven ved lov nr. 633 af 12. juni 2013, og den trådte i kraft den 1. juli 2013. Den finder også anvendelse på lovovertrædelser begået før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler er indtrådt før lovens ikrafttræden. I det foreliggende tilfælde indtrådte forældelse for blufærdighedskrænkelserne i forhold 2 og 3 efter den 5-årige forældelsesfrist i henholdsvis 2011 og 2010, og for så vidt angår de enkelte episoder i forhold 1 og 4, hvor der alene er domfældt for blufærdighedskrænkelser, indtrådte forældelse i henholdsvis februar 2012 og i første halvdel af 2011 – og dermed i det hele inden nugældende § 94, stk. 4, 1. pkt., trådte i kraft den 1. juli 2013.

Hvad angår strafudmålingen har anklagemyndigheden anført navnlig, at den fastsatte fængselsstraf på 1 år og 6 måneder må anses for passende, selv om T i et vist omfang skal frifindes for overtrædelse af straffelovens § 232. En samlet vurdering af de handlinger, han skal straffes for, over for de handlinger, han som følge af forældelse ikke kan straffes for, må føre til, at den idømte straf fastholdes. Det er ikke antageligt, at straffen, navnlig henset til grovheden af forhold 1 og 4 og disse overtrædelsers indvirkning på de forurettede, var blevet udmålt til et lavere niveau af byretten eller landsretten, hvis de forældede blufærdighedskrænkelser ikke var indgået i strafudmålingen. Det bør i den forbindelse tillægges betydning, at T i 1995 og 2001 er straffet for personfarlig kriminalitet i form af vold. Der er ikke grundlag for at formilde straffen på grund af lang sagsbehandlingstid, jf. straffelovens § 82, nr. 13, og der bør efter karakteren af lovovertrædelserne og de forurettedes alder og aldersforskellen mellem T og de forurettede lægges begrænset vægt på hensynene i lovens § 82, nr. 14, selv om forholdene er begået i årene 2005-2007. Der er ikke grundlag for helt eller delvist at gøre straffen betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste.

Supplerende sagsfremstilling

Kriminalforsorgen har den 20. maj 2019 ved en personundersøgelse af T vurderet, at han er egnet til at modtage en helt eller delvist betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Det er oplyst, at T tidligere er straffet for vold, herunder ved dom afsagt den 10. januar 2001 af Retten i Frederikssund, hvorved han blev idømt 1 års fængsel for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, jf. § 247, stk. 1.

Højesterets begrundelse og resultat

T er efter byrettens bevisresultat, som landsretten har tiltrådt, dømt for i perioden fra december 2005 til den 26. februar 2007 i ikke under 100 tilfælde at have krænket sin dengang 10-11-årige steddatter F3s blufærdighed ved bl.a. at beføle hende på brysterne og bagdelen og for flere gange at have stukket en finger ind i hendes skede (forhold 1). Overtrædelserne er henført under straffelovens § 216, stk. 2, og § 223, jf. i det hele § 225 om andet seksuelt forhold end samleje (dagældende § 222, stk. 2, og § 223, jf. i det hele § 224), og § 232.

T er endvidere dømt for i perioden fra sommeren 2005 til første halvdel af 2006 flere gange at have krænket den dengang ca. 8-årige F4s blufærdighed ved at beføle hende på brysterne og for 4-5 gange at have stukket en finger ind i hendes skede (forhold 4). Overtrædelserne er henført under straffelovens § 216, stk. 2, jf. § 225 (dagældende § 222, stk. 2, jf. § 224), og § 232.

Herudover er T dømt for overtrædelse af straffelovens § 232 ved på flere tidspunkter i foråret 2006 at have krænket den dengang ca. 11-årige F1s blufærdighed (forhold 2) og ved på et tidspunkt i 2005 at have krænket sin dengang 12-13-årige steddatter F2s blufærdighed (forhold 3).

For Højesteret angår sagen i første række, om der er indtrådt forældelse af nogle af de blufærdighedskrænkelser, som T er dømt for, og i anden række strafudmålingen. Der er derudover spørgsmål om tortgodtgørelse til F1 (forhold 2) og F2 (forhold 3).

Forældelse

Strafferammen for overtrædelse af straffelovens § 232 er fængsel indtil 4 år, og sådanne overtrædelser er dermed undergivet en 5-årig forældelsesfrist, jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 2.

Strafferammen for overtrædelse af straffelovens dagældende § 222, stk. 2, jf. § 224 (nu § 216, stk. 2, jf. § 225) er fængsel indtil 12 år, og sådanne overtrædelser er dermed undergivet en 15-årig forældelsesfrist, jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 4. Det følger af dagældende § 93, stk. 4 (nu stk. 3), at i tilfælde, hvor nogen ved samme handling har begået flere lovovertrædelser, for hvilke der gælder forskellige forældelsesfrister, skal den længste af disse frister anvendes med hensyn til samtlige overtrædelser.

Blufærdighedskrænkelserne i forhold 2 og 3 fandt som nævnt sted i henholdsvis 2006 og 2005. T blev først sigtet for forholdene i februar 2017. Forholdene er herefter forældede, jf. straffelovens § 94, stk. 1 og 5.

Blufærdighedskrænkelserne i forhold 1 og 4 fandt sted henholdsvis fra 2005-2007 og 2005-2006. T blev også først sigtet for disse forhold i februar 2017. Højesteret finder herefter, at der er indtrådt forældelse af de blufærdighedskrænkelser i forhold 1 og 4, som er begået ved selvstændige episoder uden samtidig overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2, jf. § 225.

Det bemærkes herved, at den nugældende bestemmelse i straffelovens § 94, stk. 4, 1. pkt., hvorefter forældelsesfristen ved overtrædelse af § 232 begået over for et barn under 15 år tidligst regnes fra den dag, den forurettede fylder 21 år, ikke finder anvendelse i det foreliggende tilfælde, idet der for de ovennævnte forhold allerede var indtrådt forældelse efter de hidtil gældende regler, inden § 94, stk. 4, 1. pkt., trådte i kraft den 1. juli 2013.

På den anførte baggrund tiltræder Højesteret parternes samstemmende påstande om frifindelse af T i forhold 2 og 3 og om frifindelse for de blufærdighedskrænkelser i forhold 1 og 4, der er begået ved selvstændige episoder.

Strafudmålingen

Ved strafudmålingen for de forhold, der herefter ikke er forældede, finder Højesteret, at der må lægges vægt på karakteren og hyppigheden af de begåede lovovertrædelser, de forurettedes alder, aldersforskellen mellem T og de forurettede, længden af den periode, hvori overgrebene har fundet sted, og det tillids- og afhængighedsforhold, der forelå, ikke mindst i relation til steddatteren F3. Der må herudover tages hensyn til, at T få år forud for gerningstidspunkterne er straffet for personfarlig kriminalitet.

Højesteret finder, at der ikke er grundlag for formildelse som følge af sagsbehandlingstiden eller som følge af den tid, der er gået, siden forholdene blev begået, jf. straffelovens § 82, nr. 13 og 14.

Uanset frifindelsen for de forældede blufærdighedskrænkelser finder Højesteret efter de ovenfor anførte omstændigheder, at der ikke er grundlag for at nedsætte den idømte fængselsstraf på 1 år og 6 måneder. Der er ikke grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste.

Tortgodtgørelse

Højesteret finder som følge af frifindelsen i forhold 2 og 3, at bestemmelserne om tortgodtgørelse i disse forhold skal udgå, jf. retsplejelovens § 992, stk. 1.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom med de ændringer, at T frifindes i forhold 2 og 3 og for de blufærdighedskrænkelser i forhold 1 og 4, der er begået ved selvstændige episoder uden samtidig overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 2, jf. § 225, samt at bestemmelserne om tortgodtgørelse til F1 og F2 udgår.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med de ændringer, at T frifindes i forhold 2 og 3 og for de blufærdighedskrænkelser i forhold 1 og 4, der er begået ved selvstændige episoder, samt at bestemmelserne om tortgodtgørelse til F1 og F2 udgår.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.